

Framework Convention for the Protection of National Minorities

Ramtferdrach oangeande de beskerming fan nasjonale minderheden

FRISIAN VERSION

UNOFFICIAL TRANSLATION

FRYSKE FERSY

NET-OFFISJELE OERSETTING

Iepensteld foar ûndertekening troch de Lidsteaten fan de Ried fan Europa op 1 febrewaris
1995

Troch Nederlân ratifisearre op 16 febrewaris 2005

Yn Nederlân fan krêft wurden op 1 juny 2005

Ramtferdrach oangeande de beskerming fan nasjonale minderheden

De Lidsteaten fan de Ried fan Europa en de oare Steaten dy't dit Ramtferdrach ûndertekene hawwe,

Oerwagende dat it doel fan de Ried fan Europa is it berikken fan in gruttere ienheid tusken syn leden mei it eachmerk de idealen en begjinsels dy't harren mienskiplik erfdiel foarmje te beskermjen en te ferwêzentlikjen;

Oerwagende dat ien fan de wizen wêrop't dat doel neistribbe wurde moat hanthavening is en de fierdere ferwêzentliking fan de rjochten fan de minske en de fûnemintele frijheden;

Laat troch de winsk in fierdere útwurking te jaan oan de Ferklearring fan de Steatshaden en Regearingslieders fan de Lidsteaten fan de Ried fan Europa dy't op 9 oktober 1993 yn Wenen oannommen is;

Beret it bestean fan nasjonale minderheden op harren ûnderskate grûngebieten te beskermjen;

Oerwagende dat de omkear yn 'e skiednis fan Europa toand hat dat de beskerming fan nasjonale minderheden fan wêzentlik belang is foar de stabiliteit, de demokratyske feiligens en de frede yn dat part fan 'e wrâld;

Oerwagende dat in pluralistyske en werklik demokratyske mienskip net allinne de etnyske, kulturele, linguistyske en godstsjinstige identiteit fan alle persoanen dy't by in nasjonale minderheid hearre, earbiedigje moat, mar ek passende betingsten skeppe moat om it mooglik te meitsjen dy identiteit út te drukken en har te beskermjen en te ûntwikkeljen;

Oerwagende dat it skeppen fan in klimaat fan ferdraachsumens en dialooch needsaaklik is om mooglik te meitsjen dat it kulturele ferskaat net in boarne en faktor fan twaspjalt is, mar in boarne en in faktor fan ferriking foar alle mienskippen;

Oerwagende dat it ta stân kommen fan in ferdraachsum en woltierich Europa net allinne ôfhinklik fan gearwurking tusken Steaten is, mar ek gearwurking oer grinzen hinne easket tusken lokale en regionale oerheden, sûnder ôfbrek te dwaan oan de konstitúsje en territoriale yntegriteit fan alle Steaten;

Mei it each op it [Ferdrach ta beskerming fan de rjochten fan de minske en de fûnemintele frijheden](#) en de Protokollen dêrby;

Mei it each op de ferplichtings oangeande de beskerming fan nasjonale minderheden yn ferdraggen en ferklearrings fan de Feriene Naasjes en yn de dokuminten fan de Konferinsje oer Feiligens en Gearwurking yn Europa, benammen it Dokumint fan Kopenhagen fan 29 juny 1990;

Beret de begjinsels dy't earbiedige wurde moatte en de dêrút folgjende ferplichtings te definiearjen om, yn de Lidsteaten en yn de oare Steaten dy't Partij by dizze akte wurde, de effektive beskerming fan nasjonale minderheden en fan de rjochten en frijheden fan persoanen dy't by dy minderheden hearre, te garandearjen, yn it ramt fan de rjochtssteat, mei it earbiedigjen fan de territoriale yntegriteit en nasjonale soeveriniteit fan Steaten;

Beret om de yn dit Ramtferdrach delleine begjinsels ta te passen troch de wei fan nasjonale wetjouwing en passend oerheidsbelied,

Binne it neikommende oerienkommen:

TITEL I

Kêst 1

De beskerming fan nasjonale minderheden en fan de rjochten en frijheden fan persoanen dy't by minderheden hearre, is in yntegrearjend ûnderdiel fan de ynternasjonale beskerming fan de rjochten fan de minske en falt sadwaande binnen it berik fan de ynternasjonale gearwurking.

Kêst 2

De bepalings fan dit Ramtferdrach wurde yn goetrou tapast, yn in geast fan begryp en ferdraachsumens en yn oerienstimming mei de begjinsels fan goede buorlju wêze, freonskiplike betrekings en gearwurking tusken Steaten.

Kêst 3

- 1 Alle persoanen dy't by in nasjonale minderheid hearre, hawwe it rjocht frij te kiezen om al as net sa behannele te wurden en der mei gjin neidiel folgje út dy kar of út it útoefenjen fan de mei dy kar gearhingjende rjochten.
- 2 Persoanen dy't by nasjonale minderheden hearre, kinne yndividueel likegoed as mei oaren de rjochten útoefenje en de frijheden genietsje dy't út de yn dit Ramtferdrach opnommen begjinsels folgje.

TITEL II

Kêst 4

- 1 De Partijen ferplichtsje harren derta oan persoanen dy't by nasjonale minderheden hearre it rjocht fan gelikensens foar de wet en fan gelike beskerming troch de wet te garandearjen. Wat dat oanbelanget is alle diskriminaasje op grûn fan it by in nasjonale minderheid hearren ferbean.
- 2 De Partijen ferplichtsje harren derta, wêr't dat nedich is, passende maatregels te nimmen om op alle mêden fan it ekonomyske, sosjale, politike en kulturele libben de folsleine en feitlike gelikensens te befoarderjen tusken persoanen dy't by in

nasjonale minderheid hearre en dyjingen dy't by de mearderheid hearre. Wat dat oanbelanget hâlde sy nei behearren rekken mei de spesifike omstannichheden fan de persoanen dy't by nasjonale minderheden hearre.

- 3 De neffens it twadde lid nommen maatregels wurde net as diskriminearjend gedrach beskôge.

Kêst 5

- 1 De Partijen ferplichtsje harren derta de omstannichheden te befoarderjen dy't foar persoanen dy't by nasjonale minderheden hearre, needsaaklik binne om harren kultuer yn stân te hâlden en ta ûntwikkeling te bringen en om de wêzentlike eleminten fan harren identiteit, te witten harren godstsjinst, taal tradysjes en kultureel erfgoed te bewarjen.
- 2 Mei behâld fan maatregels nommen nei oanlieding fan harren algemiene yntegraasjebelied, ûnthâlde de Partijen harren fan belied of praktiken rjochte op assimilaasje tsjin harren wil fan persoanen dy't by nasjonale minderheden hearre en beskermje sy dy persoanen tsjin alle op sa'n assimilaasje rjochte hannelwizen.

Kêst 6

- 1 De Partijen stimulearje in geast fan ferdraachsumens en ynterkulturele dialooch en nimme effektive maatregels foar it befoarderjen fan respekt en begryp fan wjerskanten en fan de gearwurking tusken alle minsken dy't op harren grûngebiet wenje, likefolle wat harren etnyske, kulturele, linguïstyske of godstsjinstige identiteit is, benammen op it mêd fan ûnderwiis, kultuer en de media.
- 2 De Partijen ferplichtsje harren derta passende maatregels te nimmen om persoanen te beskermjen dy't it foarwerp binne fan bedrigings of diskriminearjend hâlden en dragen, haatlikheid of geweld as gefolch fan harren etnyske, kulturele, linguïstyske of godstsjinstige identiteit.

Kêst 7

De Partijen garandearje it eerbiedigjen fan it rjocht fan alle persoanen dy't by in nasjonale minderheid hearre op frijheid fan freedsume gearkomste, frijheid fan ferieniging, frijheid fan mieningsutering en frijheid fan tinken, gewisse en godstsjinst.

Kêst 8

De Partijen ferplichtsje harren derta te erkennen dat alle persoanen dy't by in nasjonale minderheid hearre it rjocht hawwe harren godstsjinst of libbensoertsjûging ta utering te bringen en godstsjinstige ynstellings, organisaasjes en ferienings op te rjochtsjen.

Kêst 9

- 1 De Partijen ferplichtsje harren derta te erkennen dat it rjocht op frijheid fan mieningsutering fan alle persoanen dy't by in nasjonale minderheid hearre, mei ynhâldt de frijheid in miening te koesterjen en ynformaasje en tinkbylden yn de minderheidstaal te ûntfangen en beskikber te stellen sûnder bemuoïing fan de oerheid en ûnôfhinklik fan grinzen. De Partijen steane noed foar, binnen it ramt fan harren rjochtsstelsel, dat persoanen dy't by in nasjonale minderheid hearre net diskriminearre wurde by harren tagong ta de media.
- 2 It earste lid behinderet de Partijen net om radio- en telefyzje-omrop- of bioskoopûndernimmings sûnder diskriminaasje en op grûn fan objektive kritearia oan in fergunningstelsel te ûnderwerpen.
- 3 De Partijen behinderje net de oprjochting en it brûken fan printe media troch persoanen dy't by nasjonale minderheden hearre. Yn it wetlik ramt fan de radio- en telefyzje-omrop steane sy, foar safier mooglik en mei ynachtnimmen fan de bepalingen fan it earste lid, der noed foar dat persoanen dy't by nasjonale minderheden hearre de mooglikheid bean wurdt om harren eigen media op te rjochtsjen en te brûken.
- 4 Yn it ramt fan harren rjochtsstelsel nimme de Partijen passende maatregels om de tagong ta de media foar persoanen dy't by nasjonale minderheden hearre, te bemaklikjen en om ferdraachsumens te befoarderjen en kultureel pluralisme mooglik te meitsjen.

Kêst 10

- 1 De Partijen ferplichtsje harren derta te erkennen dat alle persoanen dy't by nasjonale minderheid hearre it rjocht hawwe frij en sûnder bemuoïing harren minderheidstaal te brûken, yn it privee-libben en yn it iepenbier, mûnling en op skrift.
- 2 Yn gebieten dy't by âlds of manmachtich bewenne wurde troch persoanen dy't by nasjonale minderheden hearre, stribje de Partijen dernei, as dy persoanen dêrom freegje en wannear't sa'n fersyk yn in werklik ferlet foarsjocht, foar safier mooglik, de betingsten te garandearjen dy't it mooglik meitsje de minderheidstaal te brûken yn betrekking tusken dy persoanen en de bestjoerlike ynstânsjes.
- 3 De Partijen ferplichtsje harren derta it rjocht fan alle persoanen dy't by in nasjonale minderheid hearre te garandearjen om fuortdaliks, yn in taal dy't sy fersteane, op de hichte brocht te wurden fan de redenen foar harren arrestaasje en fan de aard en de reden fan in tsjin harren ynbrochte beskuldiging en om harren yn dy taal te ferdigenjen, as dat nedich is mei bystân fan in tolk dy't fergees is.

Kêst 11

- 1 De Partijen ferplichtsje harren derta te erkennen dat alle persoanen dy't by in nasjonale minderheid hearre, it rjocht hawwe harren famyljenamme en foarnammen

yn de minderheidstaal te brûken en it rjocht hawwe op offisjele erkenning dêrfan, neffens de yn harren rjochtsstelsel beskate modaliteiten.

- 2 De Partijen ferplichtsje harren derta te erkennen dat alle persoanen dy't by in nasjonale minderheid hearre, it rjocht hawwe sichtber foar it publyk yn harren minderheidstaal tekens, ynskripsjes en oare ynformaasje fan partikuliere aard te toanen.
- 3 Yn gebieten dy't by âlds manmachtich bewenne wurde troch persoanen dy't by in nasjonale minderheid hearre, stribje de Partijen dernei, yn it ramt fan harren rjochtsstelsels, mei ynbegryp, as dat fan tapassing is, fan oerienkomsten mei oare Steaten en mei it ynachtnimmen fan harren spesifike omstannichheden, fan âlds besteande plaknammen, strjitnammen en oare foar it publyk bestimde topografyske oantsjuttings ek yn de minderheidstaal oan te jaan wannear't der genôch fraach nei sokke oantsjuttings is.

Kêst 12

- 1 De Partijen nimme, wêr't dat nedich is, maatregels op it mêd fan ûnderwiis en ûndersyk foar de befoarderding fan de kennis fan de kultuer, skiednis, taal en godstsjinst fan harren nasjonale minderheden, likegoed as fan de mearderheid.
- 2 Yn dat ferbân biede de Partijen ûnder oare genôch mooglikheden foar de oplieding fan learkrêften en tagong ta learboeken en bemaklikje sy de kontakten tusken learlingen en learkrêften fan de ûnderskate mienskippen.
- 3 De Partijen ferplichtsje harren derta likense kânsen te befoarderjen foar de tagong ta ûnderwiis op alle nivo's foar persoanen dy't by nasjonale minderheden hearre.

Kêst 13

- 1 Binnen it ramt fan harren ûnderwiisstelsels erkenne de Partijen dat persoanen dy't by in nasjonale minderheid hearre it rjocht hawwe harren eigen partikuliere ûnderwiis- en opliedingsynstallings op te rjochtsjen en te behearen.
- 2 It útoefenjen fan dat rjocht bringt gjin finansjele ferplichtings foar de Partijen mei him mei.

Kêst 14

- 1 De Partijen ferplichtsje harren derta te erkennen dat alle persoanen dy't by in nasjonale minderheid hearre it rjocht hawwe harren minderheidstaal te learen.
- 2 Yn gebieten dy't by âlds of manmachtich bewenne wurde troch persoanen dy't by in nasjonale minderheden hearre, stribje de Partijen dernei, as der genôch fraach nei is, om der noed foar te stean, foar safier mooglik en binnen it kader fan harren ûnderwiisstelsels, dat persoanen dy't by in minderheden hearre genôch

mooglikheden hawwe om de minderheidstaal te learen of om ûnderwiis yn de taal te krijen.

- 3 It twadde lid fan dit kêst wurdt tapast mei behâld fan it learen fan de offisjele taal of it ûnderwizen yn dy taal.

Kêst 15

De Partijen skeppe de needsaaklike betingsten foar it feitlik dielnimmen fan persoanen dy't by nasjonale minderheden hearre oan it kulturele, sosjale en ekonomyske libben en yn iepenbiere oangelegenheden, benammen dejingen dy't harren reitsje.

Kêst 16

De Partijen ûnthâlde harren fan maatregels dy't de ferhâldings yn de befolking yn gebieten bewenne troch persoanen dy by nasjonale minderheden hearre, wizigje en dy't rjochte binne op it beheinen fan de rjochten en frijheden dy't folgje út de begjinsels dy't yn dit Ramtferdrach steane.

Kêst 17

- 1 De Partijen ferplichtsje harren derta gjin ynbrek te meitsjen op it rjocht fan persoanen dy't by nasjonale minderheden hearre om bûten de grinzen frije en freedsume kontakten te lizzen en te ûnderhâlden mei persoanen dy't legaal yn oare Steaten tahâlde, benammen mei dyjingen mei wa't sy in etnyske, kulturele, linguïstyske of godstsjinstige identiteit of in kultureel erfgoed mien hawwe.
- 2 De Partijen ferplichtsje harren derta gjin ynbrek te meitsjen op it rjocht fan persoanen dy't by nasjonale minderheden hearre om diel te nimmen oan de aktiviteiten fan net-gûvernemintele organisaasjes, op nasjonaal nivo likegoed as ynternasjonaal.

Kêst 18

- 1 De Partijen stribje dernei, wannear't dat nedich is, bilaterale en multilaterale oerienkomsten mei oare Steaten, benammen mei buorsteaten, te sluten om de beskerming fan persoanen dy't by de oanbelangjende nasjonale minderheden hearre, te bewissigjen.
- 2 Yn foarkommend gefal nimme de Partijen maatregels om gearwurking oer grinzen hinne oan te moedigjen.

Kêst 19

De Partijen ferplichtsje harren derta de begjinsels dy't yn dit Ramtferdrach steane te earbiedigjen en ta te passen mei, wêr't dat nedich is, allinne dy beheinings, restriksjes of ôfwikings dy't yn ynternasjonale juridyske akten foarsjoen binne, benammen it Ferdrach ta

beskerming fan de rjochten fan de minske en de fûnemintele frijheden, foar safier dy fan belang binne foar de út de neamde begjinsels folgjende rjochten en frijheden.

TITEL III

Kêst 20

By it útoefenjen fan de rjochten en frijheden dy't út de begjinsels folgje dy't yn dit Ramtferdrach steane, earbiedigje alle persoanen dy't by in nasjonale minderheid hearre de nasjonale wetjouwing en de rjochten fan oaren, benammen dy fan persoanen dy't by de mearderheid of by oare nasjonale minderheden hearre.

Kêst 21

Gjin inkelde bepaling fan dit Ramtferdrach mei sa útlein wurde as soe dy it rjocht ynhâlde hokker aktiviteit dan ek te dwaan of hokker die dan ek te ferrjochtsjen dy't yn striid is mei de grûnbegjinsels fan it ynternasjonale rjocht en benammen de soevereine likensens, territoriale yntegriteit en politike ûnôfhinklikens fan Steaten.

Kêst 22

Gjin inkelde bepaling fan dit Ramtferdrach mei útlein wurde as it oplizzen fan beheinings of it meitsjen fan ynbrek op de rjochten fan de minske en de fûnemintele frijheden dy't garandearre wurde kinne as gefolch fan de wetten fan in Ferdrachslutende Partij of as gefolch fan hokker oar ferdrach dan ek, dêr't sy Partij by is.

Kêst 23

De rjochten en frijheden dy't út 'e begjinsels folgje dy't yn dit Ramtferdrach steane, foar safier sy it ûnderwerp foarmje fan in soartgelikense bepaling yn it [Ferdrach ta beskerming fan de rjochten fan de minske en de fûnementeale frijheden](#) of yn de Protokollen dêrby, moatte sa opfette wurde dat sy oerienstimme mei lêstbedoelde bepalings.

TITEL IV

Kêst 24

- 1 It Komitee fan Ministers fan de Ried fan Europa sjocht ta op de útfiering fan dit Ramtferdrach troch de Ferdrachslutende Partijen.
- 2 De Partijen dy't gjin Lid binne fan de Ried fan Europa nimme op neier fêst te stellen wize diel oan it útfieringsmeganisme.

Kêst 25

- 1 Binnen in jier nei it fan krêft wurden fan dit Ramtferdrach foar in Ferdrachslutende Partij stjoert dy oan de Sekretaris-Generaal fan de Ried fan Europa folsleine

ynformaasje oer de wetjouwende en oare maatregels dy't nommen binne om útfiering te jaan oan de yn dit Ramtferdrach fêstleine begjinsels.

- 2 Dêrnei stjoere alle Partijen oan de Sekretaris-Generaal, periodyk en hieltyd wannear't it Komitee fan Ministers dêrom freget, alle oare ynformaasje dy't fan belang is foar de útfiering fan dit Ramtferdrach.
- 3 De Sekretaris-Generaal stjoert de as gefolch fan dit kêst tastjoerde ynformaasje troch oan it Komitee fan Ministers.

Kêst 26

- 1 By de beoardieling fan de tarikendheid fan de troch de Partijen nommen maatregels om útfiering te jaan oan de begjinsels dy't yn dit Ramtferdrach fêstlein binne, wurdt it Komitee fan Ministers bystien troch in advyskomitee, wêrfan't de leden eksterne saakkundigens hawwe op it mêd fan de beskerming fan nasjonale minderheden.
- 2 De gearstalling fan dat advyskomitee en har wurkwize wurde troch it Komitee fan Ministers fêststeld binnen in termyn fan in jier nei it fan krêft wurden fan dit Ramtferdrach.

TITEL V

Kêst 27

Dit Ramtferdrach stiet iepen foar ûndertekening troch de Lidsteaten fan de Ried fan Europa. Oant de datum wêrop't it Ferdrach fan krêft wurdt, stiet it ek iepen foar ûndertekening foar oare Steaten, dy't dêrfoar troch it Komitee fan Ministers útnûge binne. It moat bekrêftige, oanfurdige of goedkard wurde. De akten fan bekrêftiging, oanfurdiging of goedkarring wurde by de Sekretaris Generaal fan de Ried fan Europa belein.

Kêst 28

- 1 Dit Ramtferdrach wurdt fan krêft op de earste dei fan de moanne dy't folget op it ferstriken fan in tiidrek fan trije moanne nei de datum wêrop't tolve Lidsteaten fan de Ried fan Europa harren ynstimming troch it Ferdrach bûn te wurden ta útdrukking brocht hawwe yn oerienstimming mei de bepalingen fan kêst 27.
- 2 Oangeande in Lidsteat dy't dêrnei syn ynstimming troch it Ramtferdrach bûn wurde ta útdrukking bringt, wurdt it fan krêft op de earste dei fan de moanne folgjend op it ferstriken fan in tiidrek fan trije moanne nei de datum fan fêstlizzen fan syn akte fan bekrêftiging, oanfurdiging of goedkarring.

Kêst 29

- 1 Nei it fan krêft wurden fan dit Ramtferdrach en nei rieplachtsjen fan de Ferdrachslutende Partijen kin it Komitee fan Ministers fan de Ried fan Europa, by in

beslút nommen mei de mearderheid fêstlein yn [kêst 20, letter d, fan it Statút fan de Ried fan Europa](#), alle Steaten dy't gjin Lid fan de Ried fan Europa binne, nei't se útnûge binne ta ûndertekening yn oerienstimming mei de bepalings fan kêst 27, dat noch net dien hawwe, en alle oare Steaten dy't gjin lid binne, útnûgje om by it Ferdrach oan te sluten.

- 2 Oangeande in oanslutende Steat wurdt it Ramtferdrach fan krêft op de earste dei fan de moanne folgjend op it ferstriken fan in tiidfek fan trije moanne nei de datum fan fêstlizzen fan de akte fan oansluting by de Sekretaris-Generaal fan de Ried fan Europa.

Kêst 30

- 1 In Steat kin by de ûndertekening of by it dellizzen fan syn akte fan bekrêftiging, oanfurdiging, goedkarring of oansluting oanjaan op hokker grûngebiet of grûngebieten dêr't er de ynternasjonale betrekkingen fan behertiget, dit Ramtferdrach fan tapassing is.
- 2 In Steat kin op in lettere datum, troch in oan de Sekretaris-Generaal fan de Ried fan Europa rjochte ferklearring, de tapassing fan dit Ramtferdrach útwreidzje oant in oar yn de ferklearring oanjûn gebiet. Oangeande dat gebiet wurdt it Ramtferdrach fan krêft op de earste dei fan de moanne folgjend op it ferstriken fan in tiidfek fan trije moanne nei de datum fan ûntfangst fan dy ferklearring troch de Sekretaris-Generaal.
- 3 In as gefolch fan de foargeande twa leden ôfleine ferklearring kin oangeande in yn dizze ferklearring oanjûn gebiet ynlutsen wurde troch in oan de Sekretaris-Generaal rjochte meidieling. De ynlûking wurdt fan krêft op de earste dei fan de moanne folgjend op it ferstriken fan in tiidfek fan trije moanne nei de datum fan ûntfangst fan dy meidieling troch de Sekretaris-Generaal.

Kêst 31

- 1 Alle Partijen kinne dit Ramtferdrach op elk momint opsizze troch in oan de Sekretaris-Generaal fan de Ried fan Europa rjochte meidieling.
- 2 De opsizzing wurdt fan krêft op de earste dei fan de moanne folgjend op it ferstriken fan in tiidfek fan seis moanne nei de datum fan ûntfangst fan de meidieling troch de Sekretaris-Generaal.

Kêst 32

De Sekretaris-Generaal fan de Ried fan Europa stelt de Lidsteaten fan de Ried, de oare ûndertekenjende Steaten en alle Steaten dy't by dit Ramtferdrach oansletten binne yn kennis fan:

- a. alle ûndertekenings;
- b. it dellizzen fan alle akten fan bekrêftiging, oanfurdiging, goedkarring of oansluting;

- c. alle datums fan it fan krêft wurden fan dit Ramtferdrach neffens de kâsten 28, 29 en 30;
- d. alle oare handelings en meidielings oangeande dit Ramtferdrach.

AS TEKEN DAT de ûndertekeners, dêrta goed machtige, dit Ramtferdrach ûndertekene hawwe.

DIEN yn Straatsburg, op de earste febrewaris 1995, yn de Ingelske en de Frânske taal, beide teksten likefolle autentyk, yn in inkeld eksimplaar, dat dellein wurde sil yn it argyf fan de Ried fan Europa. De Sekretaris-Generaal fan de Ried fan Europa docht dêrfan foar gelyk bekrêftige ôfskriften oan alle Lidsteaten fan de Ried fan Europa takommen en oan alle Steaten dy't útnûge binne om it Ramtferdrach te ûndertekenjen of dêr by oan te sluten.